

[Udenrigsministeren.]

sis paa, hvad et andet Udvalg kan finde paa paa dette Omraade. Det er jo muligt, der kan komme noget ud af det.

Det ærede Medlem Hr. Himmelstrup mente, at det radikale Parti med særlig Bekymring imødesaa Forhandlingerne om et Toldtarifsystem, der skulde afløse det nuværende. Vi imødeser det med ringe Tro, men jeg havde egentlig heller ikke tænkt mig, at det ærede Medlem i begejstret Tro og Tillid sværmede for et Forsøg paa et saadant System. (Himmelstrup: Jeg er ikke allieret med Regeringen, jeg er ikke allieret med Socialdemokraterne). Nej, det er det ærede Medlem ikke, men derfor turde det dog ikke blive lettere for ham, at tro derpaa, end det er for os. Jeg havde egentlig tænkt mig, at den Skepsis over for Muligheden af et saadant System, som fandtes hos os, ogsaa fandtes hos det ærede Medlem. Jeg kan tilføje, at for mit eget Vedkommende er den underbygget ved Undersøgelser af embedsmæssig Karakter inden for Udenrigsministeriet og underbygget ogsaa ved at se, at Afviklingsudvalget giver fuldstændig blankt op paa dette Omraade.

Det ærede Medlem Hr. Drachmann nævnte Spørgsmaalet om Krisen og sagde, at det var en Fejltagelse, at Restriktionerne havde skabt Krisen. Ja, det er vi enige om. Jeg har mange Gange haft Lejlighed til at udtrykke en Opfattelse, der i den Henseende ganske falder sammen med, hvad det ærede Medlem her sagde. Den akutte Krise, der kom i 1929, kom ganske vist ikke i et liberalistisk Samfund, den kom i et Samfund med mangeartede Restriktioner, medens der ganske vist var enkelte Stater, som var klækkelig mere liberalistiske end i Øjeblikket, men den kom i et allerede af mangfoldige Restriktioner præget Verdenssamfund; den kom med sin ganske bestemte Aarsag: Standsningen af den amerikanske Kredit, paa hvilken tysk Erhvervsliv havde hvilet indtil det Øjeblik, og de følger, dette fik for hele den almindelige Økonomi, i Forbindelse med Begivenheder i det østlige Asiens Økonomi. Og saa er det rigtigt, at denne akutte Krise fremkaldte en voldsom Skærpeelse af det Restriktionssystem, der fandtes, i Forvejen.

Men naar man spørger mig, tror jeg, at man dog dertil bør føje, at for vort Vedkommende var det Restriktionssystemets Gennemførelse, først i Tyskland og siden i England, der ramte vor Økonomi saa haardt. Det var de tyske og engelske Foranstaltninger, der ramte vort Landbrug og blev af afgørende skadelig Betydning for dette.

Og dér er jeg atter i Modsætning til den øjeblikkelige Uenighed, jeg nu nævnte, enig med det ærede Medlem i, at saa har man bagefter ogsaa for vort Vedkommende maattet bøde paa den Situation, som de andres Restriktioner skabte over for os, ved en Gruppe af Restriktioner her i Danmark.

Jeg kan endelig tilføje over for det ærede Medlem, at naar han erklærede, at Afskaffelsen af alle danske Toldsatser vilde ikke sælge de danske Landbrugsvarer, har han ganske sikkert Ret deri. Der er ikke Tvivl om, at en saadan forvandet Toldpolitik her i Danmark ikke vilde kunne blive afgørende for at skaffe danske Landbrugsvarer tilfredsstillende Vilkaar, hverken i Storbritannien eller i Tyskland, og det samme gælder en hel Gruppe af andre Lande.

Det ærede Medlem Hr. Holstein vendte sig med megen Skarphed mod den Tanke, at Arbejdet for en Tilpasning af dansk Erhvervsliv til de forvandlede Vilkaar i første Række skulde gøres af Erhvervsorganisationerne. Dér maa jeg erklære mig ganske uenig med det ærede Medlem. Det er et Spørgsmaal om Erhvervenes Virksomhed, og hvis Staten skulde paatage sig at præge den, da vilde, saa vidt jeg kan se, Staten paatage sig en Opgave, hvor den vilde forløfte sig.

Det ærede Medlem sagde, at Embedsmændene skulde lægge det til Rette; han sagde omtrent i samme Aandedræt, at Embedsmændene skulde tjene Erhvervslivet. Det sidste kan jeg være ganske enig med ham i. Jeg tror, Opgaven maa være den, at man lader Erhvervslivets forskellige ledende Kræfter gøre deres Arbejde, idet man stiller til Raadighed det Embedsmaskineri, vi har, til at skaffe alle mulige Arter af Oplysninger og siden for Statens Vedkommende erklærer sig villig til at underbygge gennem Lovforanstaltninger de nyttige Planer, der maatte kunne opstilles fra Erhvervsorganisationernes Side.

Men jeg tilføjer, at jeg lægger ikke deri nogen Bebrejdelse mod danske Erhvervsorganisationer, fordi de hidtil i saa ringe Grad er kommet i Gang med denne Opgave, paa hvilken jeg har peget adskillige Gange, ogsaa fra denne Talerstol. Forklaringen derpaa ligger simpelt hen i, at det økonomiske Liv gynger, bevæger sig ustandseligt ude omkring os, og der er derfor ikke et tilfredsstillende sikkert Grundlag for Erhvervsorganisationerne til at skabe den store samlede Plan for de kommende Tider. Der er visse Ting, som de kan forberede, og det haaber jeg, de kommer i Gang med,